

ה"ת 32202/07/16 - רשות ההגבלים העסקיים נגד י. הלל ושות' בע"מ, פנחס עקיבא גינזבורג, אקדמי טרוול בע"מ, שמעון רגב, טיולי הגשר לעולם, נחמן קידר

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 32202-07-16 רשות ההגבלים העסקיים נ' י הלל ושות בעמ ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופט עמית מיכלס

המבקשת

רשות ההגבלים העסקיים

ע"י ב"כ עו"ד מורן ברטפלד, עו"ד תומר דגני, רס"מ ורד
פולנסקי ועו"ד גדי פרל

נגד

המשיבים

1. י. הלל ושות' בע"מ
2. פנחס עקיבא גינזבורג
3. שניהם ע"י ב"כ עו"ד אורן אדרת ועו"ד גיורא אדרת
4. אקדמי טרוול בע"מ
5. שמעון רגב
6. שניהם ע"י ב"כ עו"ד רותי ליטבק ועו"ד אלימלך קורצוויל
7. טיולי הגשר לעולם
8. נחמן קידר
9. שניהם ע"י ב"כ עו"ד גיל דחוח ועו"ד גלית רוטנברג

החלטה

לפני בקשה נוספת, שלישית במספר, להארכת תוקף צו להחזקת תפוסים למשך 180 ימים.

1. משיב 2 הינו הבעלים של משיבה 1; משיב 4 הינו הבעלים של משיבה 3; משיב 6 הינו הבעלים של משיבה 5.

2. הנכסים שהארכת תפיסתם מתבקשת הינם נכסי נדל"ן שונים (ברישום), רכבים (ברישום) וכסף מזומן בשווי כולל של מיליוני שקלים. כפי שצינתי בהחלטתי מיום 15.12.16 בעניין משיבים 1-4 (להלן: "ההחלטה הקודמת") - שניתנה בעקבות הבקשה השנייה להארכת תוקף החזקת התפוסים שהוגשה מטעם המבקשת - נכסים יקרי ערך אחרים וסכומי כסף נוספים שנתפסו במקור הוחזרו לידי המשיבים.

כהערה מקדימה אומר שמאחר שהחלטתי הקודמת ניתנה אך לפני זמן קצר, ומאחר שטיעוני הצדדים התייחסו למספר היבטים הנובעים מאותה החלטה, יש לקרוא את ההחלטה הקודמת כחלק בלתי נפרד מההחלטה הנוכחית. באותו הקשר ראוי לציין שההחלטה הקודמת ניתנה בעניינם של משיבים 1-4

בלבד, שכן משיבים 5-6, שהבקשה להארכת תוקף התפוסים כללה גם אותם, הגיעו בסוף הדיון להסכמה עם המבקשת להארכת תוקף החזקת התפוסים לתקופה של 180 יום. לפיכך, ועל מנת "ליישר קו" בין כלל המשיבים, אתייחס בהמשך גם לניתוח שאלת קיומו של חשד סביר לגבי משיבים 5-6, כשם שהדבר נעשה לגבי יתר המשיבים במסגרת ההחלטה הקודמת.

3. בקצרה אזכיר שהבקשה מוגשת במסגרת חקירה שנפתחה נגד המשיבים וחשודים נוספים בחשד לביצוע עבירות של הסדר כובל, עבירות מרמה, מתן שוחד, עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, והכל בנוגע לשוק ארגון וביצוע שירותי הטסה וקרקע של משלחות לפולין.

4. תחילה אפרט את סוג ושווי הנכסים התפוסים של משיבים 5-6, ולמען נוחות הקורא אשוב ואפרט את רשימת הנכסים התפוסים של משיבים 1-4:

למשיבה 1:

נכסי נדל"ן:

1. עיקול ברישום של דירה ברח' בן יהודה 62 (או מנדלי מוכר ספרים 12) בתל אביב הידועה כגוש 6906 חלקה 134 תת חלקה 11 בשווי מוערך של 2,300,000 ₪.

2. עיקול ברישום של דירה ברח' הנשיא 156 הרצליה פיתוח הידועה כגוש 6668 חלקה 195 בשווי מוערך של 5,000,000 (נכס זה, כמו גם שני הנכסים בסעיפים 3 ו-4 נתפסו בעקבות הסכמת הצדדים מיום 16.3.16 לפיהן ישוחרר כסף מזומן ויוסרו עיקולים על רכבים).

3. עיקול ברישום של דירה בשד' רוטשילד 26 בתל אביב הידועה כגוש 7462 חלקה 2 תת חלקה 2 בשווי מוערך של 2,850,000 ₪.

4. עיקול ברישום של דירה ברח' בן יהודה 62 בתל אביב הידועה כגוש 6906 חלקה 134 תת חלקה 12 בשווי מוערך של 2,300,000 ₪.

כסף מזומן:

3,000,000 ₪ נותרו מוקפאים בחשבון 26323/44 בסניף 800 בבנק לאומי (לאחר ששוחררו מיליוני ₪ בעקבות הסכמות קודמות בין הצדדים).

סה"כ: כ- 15,450,000 ₪.

למשיב 2:

נכסי נדל"ן:

1. עיקול ברישום של דירה ברח' מרדכי גור 12 גבעת שמואל הידועה כגוש 6392 חלקה 198 תת חלקה 62 בשווי מוערך (מחצית מהנכס) של 1,350,000 ₪.
2. עיקול ברישום של דירה בשד' רוטשילד 26 בתל אביב הידועה כגוש 7462 חלקה 2 תת חלקה 1 בשווי מוערך של 2,850,000 ₪.
3. עיקול ברישום של דירה בשד' רוטשילד 26 בתל אביב הידועה כגוש 7462 חלקה 2 תת חלקה 3 בשווי מוערך של 2,850,000 ₪.

כסף מזומן:

1,500,000 ₪ נותרו מוקפאים בחשבון 506377/78 בסניף 800 בבנק לאומי (לאחר ששוחרר סכום דומה בעקבות הסכמות קודמות בין הצדדים).

סה"כ: כ- 8,550,000 ₪.

סה"כ נכסים למשיבים 1 ו- 2: כ- 24,000,000 ₪.

למשיבה 3:

נכסי נדל"ן:

עיקול ברישום של משרד 25 בקומה 12 ברח' הרכבת בתל אביב הידוע כגוש 6977 חלקה 256. לגבי נכס זה התגלעה מחלוקת בין הצדדים אשר לשוויו. בעוד שהמבקשת טענה ששווי הנכס הוא 700,000 ₪ (לפי מידע נדל"ן ורשות המסים), טען משיב 4 שרכש את הנכס ב- 4 מיליון ₪. במהלך הדיון הציגה ב"כ משיבים 3 ו-4 חוו"ד שמאי (נ/1) לפיה שווי הנכס הוא בגבולות 7,000,000 ₪.

המבקשת נמנעה מלהציג חוו"ד נגדית מטעמה עקב העלות הגבוהה הכרוכה בהכנתה (ראו במ/4), אולם הבהירה שתוכל לעשות כן ככל שתתבקש.

כסף מזומן:

1,800,000 ₪ נותרו מוקפאים בחשבון 167100/60 בסניף 682 בבנק לאומי.

עמוד 3

סה"כ: כ - 2,500,000 ₪ (לטענת המבקשת); כ - 8,800,000 ₪ (לטענת משיבים 3 ו - 4).

למשיב 4:

נכסי נדל"ן:

1. עיקול ברישום של דירה ברח' טרומן 31 רמת גן הידועה כגוש 6145 חלקה 279 תת חלקה 1 בשווי מוערך של 1,870,000 ₪.
2. עיקול ברישום של דירה ברח' טרומן 31 רמת גן הידועה כגוש 6145 חלקה 279 תת חלקה 7 בשווי מוערך של 1,870,000 ₪.
3. עיקול ברישום של דירת המגורים ברח' ברוש 4 רמת גן הידועה כגוש 6236 חלקה 281 בשווי מוערך (מחצית מהדירה) של 1,870,000 ₪.
4. עיקול ברישום של דירה הידועה כגוש 7185 חלקה 209 תת חלקה 17 בשווי מוערך של 3,000,000 ₪.
5. עיקול ברישום של דירה הידועה כגוש 7185 חלקה 204 תת חלקה 9 בשווי מוערך של 2,700,000 ₪.

כלי רכב:

1. רישום בעיקול של רכב טויוטה לז. 28-033-70 בשווי (ע"פ אומדן מחירון ינואר 2016) של 59,000 ₪.
2. רישום בעיקול של רכב סקודה לז. 30-135-12 בשווי (ע"פ אומדן מחירון ינואר 2016) של 74,900 ₪.
3. רישום בעיקול של רכב סקודה לז. 72-849-53 בשווי (ע"פ אומדן מחירון ינואר 2016) של 100,000 ₪.

כסף מזומן:

100,000 ₪ נותרו מוקפאים בחשבון 11475/64 בסניף 682 בבנק לאומי.

סה"כ: כ - 14,500,000 ₪.

סה"כ נכסים למשיבים 3 ו 4: כ - 17,000,000 ₪ (לטענת המבקשת); כ - 23,300,000 ₪ (לטענת המשיבים).

למשיבה 5:

כסף מזומן:

2,184,091 ₪ בחשבון 357265 בסניף 7 בבנק המזרחי ו - 6,466,446 ₪ בחשבון 206690 בבנק המזרחי (סה"כ 8,650,537 ₪) נותרו מוקפאים, לאחר שחרור של מיליוני ש"ח בעקבות הסכמות קודמות בין הצדדים.

למשיב 6:

כסף מזומן:

4,265,390 ₪ בחשבון 757700/36 ע"ש קן תירות בינלאומית בע"מ, לאחר שחרור חלק מהכסף בעקבות הסכמות קודמות בין הצדדים.

סה"כ נכסים למשיבים 5 ו 6: 12,915,927 ₪.

5. במסגרת החלטתי הקודמת, שניתנה כאמור בעניינם של משיבים 1-4, ולאחר שעיינתי בדוחות הסודיים ובראיות הגולמיות שהוצגו לעיוני, מצאתי שקיים חשד סביר הקושר את כלל המשיבים 1-4 למיוחס להם, ובכלל זה עבירות של הסדר כובל, עבירות מרמה, עבירות על חוק איסור הלבנת הון ובנוסף עבירה של מתן שוחד למשיבים 3 ו 4. מאחר שמדובר בחקירה מתנהלת שעודנה בעיצומה, מצאתי שלא לפרט בהחלטתי את תוכן המסמכים שסומנו, וכך בכוונתי לנהוג גם במסגרת החלטתי זו. במהלך הדיון הנוכחי הוצגו לעיוני חומרי חקירה נוספים, שכפי שנראה להלן, מבססים ואף מגבירים את עצמת החשד נגד משיבים 1-4.

מאחר שהחלטה הקודמת לא כללה, כאמור, את משיבים 5 ו 6, שהגיעו להבנות עם המבקשת ומשכך לא נתנה החלטה מפורטת בעניינם, אבחן תחילה את קיומו של חשד לביצוע העבירות על ידם.

6. הדוח הסודי

לצורך בחינה זו הוצג לעיוני, לצד חומר החקירה הגולמי, דוח סודי ובו פירוט החשדות שנאספו, פעולות החקירה שבוצעו ופעולות החקירה שעתידות להתבצע בהמשך החקירה. ב"כ המשיבים התנגדו להגשת דוח סודי עמוד 5

ולאפשרות השימוש בו, בין אם במהלך הדיון ובין אם לצורך קבלת החלטה. מטבע הדברים ביקשה המבקשת לאפשר לה להסתייע בדוח סודי, תוך שהפנתה לשורה של החלטות שניתנו בעניין זה בעבר. מאחר שסוגייה זו נדונה לא אחת בדיונים דומים ובדיונים אחרים בהם מוגש דוח סודי שלא בהליך "מעצר ימים", לא נותר לי אלא לחזור על שכבר נקבע בעבר על ידי מספר מותבים שאיפשרו הגשתו של הדוח הסודי. כזכור, אנו מצויים בשלב מקדמי בו טרם הוגש כתב האישום נגד מי מהחשודים. לפיכך, עמדתי היא שאין כל מניעה להגיש דוח מטעם המשטרה או הפרקליטות ולעדכן באמצעותו את בית המשפט הן אשר לפעולות החקירה שבוצעו, הן בנוגע לביסוס החשד הסביר נגד המעורבים והן בנוגע לפעולות החקירה שעוד נותרו לביצוע. כמו בן שבד בבד עם הגשת הדוח הסודי יש לאפשר לצד השני לחקור בנסיבות המתאימות את נציג המבקשת במהלך הדיון (ראו החלטת כב' השופטת מ' ברק-נבו בע"ח 41403-02 **מדינת ישראל נ' גרוסמן** פסקה 14; וכן החלטתי צ"א 7660-02-16 **מדינת ישראל נ' ארנון** (תאריך) [פורסם בנבו]).

לפיכך אעבור עתה לבחינת חומר החקירה עצמו.

7. כהערה כללית אציין שחומר החקירה שהוצג לעיוני בעניינם של משיבים 5 ו-6 דומה לחומר שהוצג בעניינם של יתר המשיבים. בקווים כלליים ניתן לומר שמדובר בחומר חקירה משמעותי, המבוסס על מספר "מקורות" חקירתיים.

מבין כלל המסמכים שהוצגו לעיוני ראויים לציון בעיקר המסמכים הבאים, המבססים חשד סביר לכך שמשיבים 5 ו-6 ביצעו את כלל העבירות המיוחסות להם: במ/4-6; במ/7; במ/8 שורות 1680 ואילך; במ/9; במ/10 שורות 641 ואילך; במ/11; במ/12 שורות 847-852; במ/13 בחלק המסומן; במ/14; במ/15; במ/18 למשל שורות 158-164 אותם יש לקרוא ביחד עם במ/19 - במ/21; במ/22; במ/23; במ/24 למשל בשורות 502-506.

נוסף על כך, מסמכים אחרים, המצטרפים למסמכים שסומנו במסגרת החלטתי הקודמת מגבירים, כאמור, את עצמת החשד הסביר לביצוע כלל העבירות המיוחסות למשיבים 1-4: במ/2 (ראו בעיקר שורות 547 ואילך, 794 ואילך); במ/3 (ראו בעיקר שורות 443 ואילך, 458 ואילך); במ/16 שורות 98-103 אותו יש לקרוא ביחד עם במ/17; במ/18 למשל עמודים 7 ו-8 אותם יש לקרוא ביחד עם במ/19 - במ/21; במ/24 למשל בשורות 96-103, 54-59.

לאחר שמצאתי שקיים חשד סביר בעצמה לא מבוטלת הקושר את משיבים 5 ו-6 למיוחס להם ומשמצאתי שטיב החשד, טיב המעשים ושיטת הפעולה בה נקטו, על פי החשד, דומה לזה של משיבים 1-4, מתבקשת מאליה המסקנה שאותם עקרונות שנקבעו בגדרה של החלטתי הקודמת בקשר למשיבים 1-4, יחולו גם על משיבים 5 ו-6, בשינויים המחוייבים, לרבות הצורך להתחשב ברווחיהם ובהוצאות שהיו לחברות לאורך השנים.

במהלך הדיון שנערך לפני, שבו הצדדים על עמדותיהם וטענותיהם מהדיון הקודם לגבי אופן חישוב היקף העבירה. כך, בעוד שהמבקשת עמדה על כך שהיקף העבירה יחושב לפי שווי כלל הכנסות החברות, טענו המשיבים מנגד שהחישוב צריך להיעשות לפי היקף הרווחים.

בהחלטתי הקודמת הגעתי לכלל מסקנה שבמקרה הנדון לפני, חישוב היקף העבירה לצורך גיבוש החלטה בבקשה להארכת תוקף התפוסים, אינו יכול להתבסס אך על היקף הכנסות החברות באופן שיתעלם כליל מרווחיהן (ראו פסקאות 9-10 בהחלטה הקודמת). לא אחזור על שכבר כתבתי בהקשר זה בהחלטתי הקודמת אולם אציין, בקליפת אגוז, שלטעמי יש לאבחן בין עבירות המבוצעות בעסק שעיקר עיסוקו "כשר", או עסק שמספק מוצר "כשר" ושלצורך אספקת המוצר היו לו הוצאות לא מבטולות, לבין עסק שעיקר עיסוקו אינו חוקי, או עסק חוקי שהוצאותיו זניחות. הסיבות העיקריות לכך הן שתיים. האחת - העובדה שבסופו של יום סופק מוצר בעל ערך למאות אלפי לקוחות. השנייה, שלצורך אספקת המוצר היו לחברות הוצאות לגיטימיות, שלולא הן לא ניתן היה להוציא את המסעות מן הכוח אל הפועל.

אכן, כפי שטוענת המבקשת, ובצדק, יתכן שהמוצר שסופק בסופו של יום יקר מזה שיכול היה להיות מסופק לולא בוצע תיאום המחירים בין החברות. כמו כן יתכן שבעקבות תיאום המחירים נמנע מלקוחות אחרים לקחת חלק במסעות לאור מחירים הגבוה שנבע מאותו תיאום. מקובלת עלי אף הטענה שלולא המעשים שביצעו החשודים במרמה יתכן שהם לא היו זוכים בחלק מהמכרזים. נוסף על כל אלו מקובלת עלי עמדת המבקשת לפיה מדובר בעבירות חמורות ובמעשים לא פשוטים שבוצעו, על פי החשד, על ידי כלל המעורבים, תוך תיאום, הונאה, מרמה, הסתרה ותחכום, כל זאת לאורך זמן ובשיטה שהקשתה על גילוי העבירות.

אכן, כפי הנראה וככל שאכן יוכח, בבוא היום, שכך היו פני הדברים, ייענש כל אחד מהמעורבים, כל אחד על פי חלקו ומעורבותו בפרשה, וסביר שלסך הכנסות המשיבים שהתקבלו כפועל יוצא ממעשיהם האסורים, תהיה בהחלט השפעה **על העונש** שייגזר עליהם. הטעם לכך הוא שהכנסות אלו משקפות את היקף המרמה, את תוצאות תיאום המחירים שהביאה לזכייה במכרזים וכיו"ב נתונים המצביעים על חומרת המעשים והיקפם וכפועל יוצא מכך, נתונים הרלוונטים עד מאוד לבחינת העונש הראוי לעברייני בהמשך ההליך הפלילי.

ואולם, ככל שהדברים נוגעים **לשאלת החילוט**, מתקשה אני להעלות על הדעת מצב בו יחולט למשיבים בסוף ההליך המשפטי רכוש בשווי היקף סך כל הכנסותיהם - ויש לזכור שמדובר בהכנסות בהיקף של מאות מיליוני ש"ח - תוך התעלמות מוחלטת מהוצאותיהם ומהתשלומים ששולמו לכל אותם ספקים לאורך השנים, שאף הם בהיקף של מאות מיליוני ש"ח (הטסת אלפי תלמידים לפולין, תשלומים לבתי מלון, לספקי מזון, הסעה, הדרכה וכיו"ב).

חשוב להדגיש שאין בקביעתי זו, לפיה יש **להתחשב** במקרה הנדון לפני בהוצאות החברות לצורך בחינת היקף העבירה לצרכי חילוט, כדי ללמד על כך שלא ניתן לתפוס, ובהמשך אף לחלט, רכוש **שעולה על סך הרווחים**. כל שהחלטתי מכוונת אליו הוא שבשלב זה של הדיון, שעה שהמבקשת מבקשת להאריך את תוקף החזקת התפוסים, **לא ניתן להתעלם מהוצאות אלו**, שכפי שנראה להלן, הן משמעותיות ביותר **וקרובות יותר לסך**

ההכנסות מאשר להיקף הרווחים.

9. המבקשת, שלא השלימה עם קביעתי זו, ביקשה שאשוב ואשקול אותה במסגרת החלטתי הנוכחית, ועל מנת לבסס את עמדתה אף הגישה שורה של החלטות נוסף על אלו שהגישה בדיון הקודם שנערך בעניינם של משיבים 1-4 ושאותן מצאתי לאבחן מענייננו. במהלך הדיון הבהרתי שאינני יושב כערכאת ערר על החלטותי שלי ואני מוצא לנכון לחזור ולהזכיר זאת גם במסגרת החלטתי זו.

עם זאת, מאחר שהפסיקה הוגשה ומאחר שלכאורה יכולה הייתה המבקשת להגישה במסגרת הדיון הנפרד שנערך בעניינם של משיבים 5 ו-6, אינני פוטר את עצמי מלהתייחס אליה, ולו באופן תמציתי.

כאמירה כללית ניתן לומר שכל ההחלטות שהוצגו מטעם המבקשת אכן תומכות בטענה לפיה חישוב היקף העבירה ייגזר מסכום המחזור ולא מסכום הרווח. ואולם, בחינת **נסיבות** המעשים (להבדיל **מסוג העבירות**) מוביל למסקנה שאין הנדון דומה לראיה.

ת"פ 18291-12-12 **מדינת ישראל נ' בלוא ואח'** (18.3.14) [פורסם בנבו] עסק במקרה של קרטל גיזום. די בנתון זה כדי להבין שמדובר בעסקים שגם אם הם חוקיים במהותם, הרי שההוצאות הכרוכות בתפעולם אינן גבוהות יחסית, זאת בשונה מהמקרה שלפנינו.

במ"ת (מחוזי ב"ש) 6623-04-11 **חג'י ואח' נ' מדינת ישראל** (22.10.11) [פורסם בנבו] נדונה בקשת המדינה להקפיא תפוסים ב"עסק" שעניינו ניהול מקומות משחק אסורים ברשת האינטרנט בהיקפים גדולים של עשרות מיליוני שקלים וסחיטה באיומים של מי שלא שילם את חובו ל"עסק". דומה שגם כאן אין צורך להרחיב ולהסביר את השוני הבולט לעין בין עסק זה לבין עסקי המשיבים. מלבד עובדה זו, ברור שלעסקים הקשורים להימורים באינטרנט אין הוצאות משמעותיות לצורך הפעלתם או לצורך אספקת ה"מוצר".

בה"ת (ראשל"צ) 38637-06-12 **מדינת ישראל נ' צציק** (1.8.12) [פורסם בנבו] התקבלה בקשת המשטרה להתחשב לצורך חישוב היקף העבירה **בסך כל ההכנסות** שהתקבלו מביצוע פעילות בלתי חוקית של סליקת כספי הימורים בהיקפים משמעותיים (לטענת המבקשת בהיקף של מאות מיליוני ש"ח) שעורבבו עם פעילות סליקה לגיטימית. דומני שגם החלטה זו אינה מסייעת למבקשת, שכן בשונה מענייננו לא היו למבצעי העבירה הוצאות משמעותיות לגיטימיות, ודאי לא הוצאות בסדר גודל כפי המקרה שלפני.

בצ"א 6929-11-15 **מדינת ישראל נ' מאיר נחמני** (4.4.16) (פורסם בנבו) נדונה בקשת המדינה למתן צו זמני בעסק של מתן שירותי מטבע בו בוצעו עבירות שונות, לרבות זיוף מסמכים והצגת נותנים כוזבים במטרה להלבין הון. עיננו הרואות שגם במקרה זה לא היה מדובר בעסק שהיו לו הוצאות, בשונה מהמקרה שלפנינו. באותו עניין ראו החלטה נוספת שהוגשה אף היא על ידי המבקשת - מ"י (שלום ראשל"צ) 66613-09-14 **מדינת ישראל נ' בברשוילי** (29.10.15) [פורסם בנבו].

בהחלטה זו אוזכרו העקרונות שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון בנושא זה, לרבות הצורך להעביר מסר

הרתעתי לעבריי. מסר זה בא לא אחת לידי בטוי בשלילת הרווח שהפיק העבריין מפעילותו העבריינית, כאשר אותו רווח אינו רק הרכוש ש"הוכתם" בעבירה, אלא גם כל רכוש אחר של העבריין עד לשווי הרכוש ש"הוכתם", לרבות, במצבים מסויימים רכוש שהועבר על ידי העבריין לצד שלישי (ראו גם פסקה 7 להחלטת כב' השופט נ' סולברג בע"א 6212/14 **מדינת ישראל נ' ג'סארי** (8.1.16) [פורסם בנבו]). עקרון חשוב זה, שנקבע על ידי בית המשפט העליון, חל כמובן גם בענייננו. ועדיין, עמדתי היא שבנסיבות המקרה הנדון לפני, לא ניתן יהיה שלא להתחשב בבוא העת בהוצאות הגבוהות שהיו כרוכות בהוצאת המסעות מן הכוח אל הפועל ובסכומי הכסף הגבוהים במיוחד שהועברו לשם כך לצדדי ג' חוקיים.

10. לפיכך, הוריתי למבקשת בשולי החלטתי הקודמת לצרף לבקשתה הבאה להארכת תוקף החזקת התפוסים - היא הבקשה הנוכחית - נתונים בדבר **רווחי המשיבים** וכן נתונים בדבר "**רווחים עודפים**" (הפער בין הסכומים שנגבו בפועל לבין הערכת הסכומים שהיו אמורים להיגבות ככל שהמכרז היה מתנהל בצורה תקינה). עוד קבעתי שככל שלא ניתן יהיה לספק נתונים אלו, תתבקש המבקשת לספק הסבר לסיבה לכך.

11. ואכן, לבקשה החדשה שהוגשה צורפו מסמכים שונים המצביעים על רווחי המשיבים. עם זאת אני מוצא להעיר שהנתונים שהוצגו מתבססים על **דיווחי המשיבים** ולא על נתונים הנובעים מחקירה שנערכה בעניין מטעם המבקשת. מנגד, הציגה המבקשת הן בבמ/1 והן במסמכים גולמיים חומרי חקירה שיש בהם כד להמחיש חלק מהרווחים שצמחו לחברות, ולכל הפחות לשפוך אור על רווחים אלה. ראו בעניין זה מסמכים במ/25; במ/26 (למשל ש' 52-65); במ/27; במ/28 (למשל עמ' 15); במ/29 (ש' 119-132); במ/30 (ש' 459-464); במ/31 (ש' 512-514); במ/32 (ש' 431-435); במ/33 (ש' 195-197); במ/34 וכן דוח סודי במ/1 עמ' 8-11.

12. הערה נוספת נוגעת ל"דיוק" הנתונים שהוצגו. מטרת קבלת הנתונים בדבר הרווחים והוצאות המשיבים **בשלב זה** של ההליך, היינו בקשה שלישית להארכת תוקף החזקת התפוסים, הינה לספק "מבט על" בלבד של שווי ההכנסות בהשוואה להיקף ההוצאות. מסיבה זו ונוכח ובהינתן שהחקירה טרם הסתיימה, אין מקום להיכנס בשלב זה לעובי הקורה ולחישובים חשבונאיים סבוכים שיסייעו בקבלת הנתונים המדוייקים, והדבר אף עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון לפיה יש להימנע מחישובים שכאלה בשלב הדיוני הנוכחי. בעניין זה אציין שבעידן בו מאגרי הנתונים ממוחשבים, הרי שהצגת גובה ההכנסות אל מול גובה ההוצאות, אינה עונה לעניות דעתי על ההגדרה של "חישוב חשבונאי סבוך" ומשכך אין כל קושי להציגו, כפי שאכן עשו המשיבים.

לפיכך, ובהינתן שהצגת הנתונים בשלב זה נועדה לספק את אותו "מבט על" לצורך קבלת ההחלטה במסגרת הבקשה שלפני, מצאתי להסתפק בנתונים שהוגשו מטעם המשיבים.

13. עיון בסך ההכנסות והשוואתן לסך ההוצאות של כלל החברות מצביע, **ולא באופן מפתיע**, על הוצאות גבוהות ביותר שהיו לחברות לצורך הוצאת המסעות לפולין. במלים אחרות, ועל אף שעדיין מדובר ברווחים בסכומים לא מבוטלים, סך הרווחים של כל אחת ואחת מהחברות קטן עשרות מונים מגובה

ההכנסות, נוכח ההוצאות הגבוהות הכרוכות בסוג זה של עסקות. לאור נתונים אלו, דומה שלא בכדי עמדה המבקשת על כך שהיקף העבירה יחושב לפי גובה ההכנסות ובהתעלם מההוצאות. אני סבור שעמדה זו, בנסיבות המקרה הנוכחי, הינה עמדה בעייתית ככל שהדבר נוגע לסוגיית החילוט, והפער האדיר, הבולט לעין כל, בין ההכנסות לרווחים, כפי שיפורט בהמשך, ממחיש זאת בצורה הטובה ביותר. גם אם אקבל את טענת המבקשת לפיה הרכוש שהתקבל אצל המשיבים בגין המסעות לפולין התקבל **כולו** במרמה ומשכך מהווה **כולו** רכוש אסור לפי חוק איסור הלבנת הון, ואינני שולל כאמור טענה זו, כאשר הפועל היוצא הוא הכרה בכך ששווי הנכסים התפוסים בקשר לכל אחד מהמשיבים אינו עולה על היקף העבירה הנטען, עדיין מתקשה אני לראות כיצד ניתן יהיה לחלט בבוא היום סכום כה גבוה המתעלם כליל מהמוצר שסופק בפועל.

14. עוד בענין הרווחים אציין שבתגובה להודעת המבקשת שהגישו משיבים 5 ו- 6 התבקשתי על ידי באי כוחם שהחלטה שתינתן לא תכלול את רווחי משיבה 5 ממשלחות שהוצאו כתוצאה מזכיית החברה במכרזים של משרד החינוך. הטעם המרכזי שניתן לכך הוא שמאחר שתמחור המשלחות נעשה באמצעות מכרז, הרי שהוא לא היה בשליטת המשיבים ומכאן שלא ניתן לייחס להם עבירה של קבלת דבר במרמה בנוגע למשלחות אלו.

לאחר ששקלתי בדבר, הגעתי לכלל מסקנה שאין לקבל טענה זו. מבלי להידרש לשאלת נכונות או אי נכונות הטענות הנטענות בקשר למכרזי משרד החינוך, הן במישור העובדתי והן במישור המשפטי, עמדתי היא שמאחר שהחקירה בתיק טרם הסתיימה, יש לאפשר למבקשת למצותה טרם תקבע עמדה נחרצת השוללת קיומו של חשד סביר לביצוע עבירות פליליות גם בהקשר של אותם מכרזים.

נוסף על כך ולמען שלמות התמונה אפנה בעניין זה גם לסעיפים 16-35 בבמ/1 וכן להבהרה בכתב ידו של נציג המבקשת לצד סעיף 59 באותו מסמך.

15. בטרם אדרש לסכומים עצמם, אתייחס לסוגיית ה"רווחים העודפים". כפי שהוריתי בהחלטתי הקודמת, על המבקשת היה לספק נתונים לא רק בנוגע לרווחי החברות בפועל, אלא לנסות ולאמוד גם את הרווחים שצמחו להן כתוצאה מביצוע העבירות. לחילופין קבעתי ש"ככל שלא ניתן יהיה לספק נתונים אלו חרף הפעולות החקירתיות שנעשו, תתבקש המבקשת לספק לכך הסבר מפורט".

ואכן, חלף הגשת תחשיב, הוגש מטעם המבקשת מסמך ארוך ומנומק, בו הסבירה המבקשת מדוע לא ניתן לספק נתונים אלו, בפרט לא בעת הזו. מעבר לטענה שהצבעה על נזק בעבירות של הסדר כובל איננו תנאי להוכחת העבירה ואינו מהווה יסוד מיסודותיה, הצביעה המבקשת בטעוניה גם על הקושי לאמוד את נזקי ה"קרטל" בהיותם רבים, מגוונים וקשים לכימות. קשיים אלו באים לידי ביטוי, בין השאר בצורך לאמוד נזק לצרכנים שנאלצו לשלם מחיר שונה מזה שיתכן והיו משלמים בהתקיים תחרות; נזק לצרכנים אפשריים שעקב המחיר הגבוה נמנעו מלרכוש את המוצר; העלאת מחירים של מתחרים אשר אינם צד להסדר ואינם יודעים על קיומו; הקטנת ה"תמריץ" של המתחרים להתייעל ולהפחית עלויות וכיו"ב. משכך, טענה המבקשת שניתן לספק לכל היותר הערכות בלבד שמטבע הדברים אינן מדויקות.

נוסף על כך עמדה המבקשת על הקושי המעשי לאמוד נזקים בעבירות מסוג זה, ובכלל זה בעייה לקבל נתונים של "שוק חופשי" אליהם ניתן להשוות את המחיר שנגבה כתוצאה מהקרטל; העובדה שמדובר בדרישה להכנת תחשיבים סבוכים שכאמור אינם הכרחיים לצורך הוכחת יסודות העבירה והעבודה שמדובר בנזק בעל אופי ספקולטיבי; העובדה שמדובר ב"מוצר" שאינו הומוגני אלא מוצר הכולל רכיבים רבים ומשתנים (וכדברי אחד המעורבים, "כל בית ספר תופר לעצמו את החליפה"); קושי להשוות בין העלויות של משלחות קודמות עקב שינויים שחלו במכרזי משרד החינוך לאורך השנים וכיו"ב. נימוקים אלו, מצטרפים להסברים המפורטים בבמ/1 עמ' 20-12 והאסמכתאות המצויינות שם.

לאחר בחינת הנימוקים, האסמכתאות המשפטיות וחומרי החקירה אליהם הופנית מטעם המבקשת בקשר ל"נזק העודף", מצאתי לקבלם במלואם, בהיותם מצביעים על קושי משמעותי בקבלת או בהפקת נתונים אלו, עד שספק אם בכלל יהיה ניתן לחשבם. הנימוקים שצויינו אף עולים בקנה אחד עם המדיניות המשפטית עליה עמדתי לעיל, לפיה אין מקום לערוך חישובים סבוכים לצורך הדיונים הנערכים בקשר לבקשות להארכת תוקף החזקת תפוסים.

משכך, מצאתי לפטור את המבקשת מלהמציא את הנתונים ביחס ל"רווח העודף", בהתאם לאמור בסעיף 12 להחלטתי הקודמת.

מן הכלל אל הפרט

16. היקף שווי העבירות המיוחסות למשיבים, **לפי עמדת המבקשת**, עומד על הסכומים הבאים (שנים 2010-2011):

למשיבים 1 ו- 2 סך של 284,689,169 ₪.

למשיבים 3 ו- 4 סך של 173,265,496 ₪.

למשיבים 5 ו- 6 סך של \$54,744,139. סכום זה חושב על ידי המבקשת לצורך הדין לפי שער הדולר של אותו היום ועמד על כ- 206,932,845 ₪. מאחר שמדובר בהכנסות שנתקבלו במשך מספר שנים, ברי שמדובר בסכום משוערך בלבד נוכח התמורות שחלו בשער הדולר באותם שנים. עם זאת, ומאחר שממילא שווי הנכסים התפוסים של משיבים 5 - 6 רחוק עד מאוד מהסכום בו נקבה המבקשת, אין צורך להידרש בשלב זה לחישוב מדוייק של הערך השקלי של ההכנסות.

סיכום כלל הנתונים שנאספו -

למשיבים 1 ו- 2:

סך התקבולים המדווחים על ידי המשיבים - **312,155,314** ₪.

סך הרווחים הגולמיים המדווחים על ידי המשיבים - 13,515,890 ₪.

מכאן, שסך ההוצאות עומד על כ - **298,639,424** ₪.

שווי נכסים תפוסים: כ - 24,000,000 ₪.

למשיבים 3 ו 4:

סך התקבולים המדווח על ידי המשיבים - **207,311,033** ₪

סך עלות הטיולים המדווח על ידי המשיבים - **196,454,456** ₪.

רווחים המדווחים על ידי המשיבים - 10,856,577 ₪.

שווי נכסים תפוסים: כ - 17,000,000 ₪ (לטענת המבקשת); כ - 23,300,000 ₪ (לטענת המשיבים).

למשיבים 5 ו 6:

סך התקבולים (נתונים לא סופקו על ידי המשיבים ולכן אתבסס על נתוני המבקשת) עומד על כ - **206,932,845** ₪.

סך הרווחים המדווחים על ידי המשיבים - 6,474,920 ₪.

מכאן, שסך ההוצאות עומד על כ - **200,457,925** ₪.

שווי נכסים תפוסים סה"כ: 12,915,927 ₪.

גם אם אין מדובר, כאמור, בערכים מדוייקים של הכנסות והוצאות, ועל כך אין מחלוקת בין הצדדים, עדיין בולטת לעין העובדה **שעלות הטיולים, לכל החברות, היתה גבוהה ביותר**. הדבר, כאמור, אינו מפתיע בשים לב להוצאות הגבוהות הכרוכות בהוצאתם של מסעות מעין אלה ולא ברור כיצד ניתן יהיה להתעלם מהן בשלב קבלת החלטה בנוגע לחילוט העתידי.

17. לפיכך נראה שאחיזת המבקשת בקרנות "מזבח החילוט", עליו היא מבקשת להניח את מאות מיליוני השקלים שהתקבלו, על פי החשד, כפועל יוצא של ביצוע עבירות פליליות על ידי המשיבים, תוך התעלמות מהעובדה שבמאות מיליוני שקלים מתוכם כבר נעשה שימוש לצורך הוצאת הטיולים, אינה מציאותית. דומה שלא בכדי לא היה בידי המבקשת להצביע ולו על החלטה שיפוטית אחת בה הוחלט **בנסיבות דומות למקרה שלפנינו**, לחלט את מלוא סכום התקבולים בהתעלם מאותן הוצאות

שאיפשרו לחברה לספק את המוצר ללקוח, גם אם הנסיבות שאפשרו את אספקת המוצר לא היו כשרות. אשוב ואדגיש שללא כל קשר לסוגיית **החילוט** העתידי, הרי שככל שהדברים נוגעים **לעונש** העתידי - ייענש כל אחד מהמשיבים בבוא היום בהתאם לחלקו בפרשה ותוך התחשבות בסך הכנסותיו, ככל שאכן יוכח שאלו נבעו כתוצאה מביצוע עבירה.

18. הנתונים שפורטו לגבי כלל המשיבים מצביעים על כך ששווי הנכסים התפוסים עולה על שווי הרווחים, לעתים עד כדי פי שניים. עם זאת, כפי שהוסבר לעיל, יש להסתכל על סכומים אלו ב"מבט על" לצורך קבלת תמונה כללית האם ישנה הלימה בין סך הנכסים לבין סך הרווחים. במקרה שלפני, והדבר נכון לגבי כלל המשיבים, הלימה כזו מתקיימת, שכן סך הנכסים והכסף התפוסים נמצא **בסביבת גובה הרווחים**, והוא אינו חורג מהם בצורה קיצונית (כאמור יש לזכור שיתכנו שינויים בסכומים לאור התפתחות החקירה ויש להיערך גם לאפשרות זו). עם זאת, לפער הקיים בין סך הרווחים, המשקפים את ההוצאות, לבין גובה הנכסים יש ליתן בכל זאת ביטוי בדרך של שחרור חלק **קטן** מהכסף שנתפס, בהינתן שהחלק הארי של הנכסים תפוס ברישום, עובדה שממילא מפחיתה את הפגיעה במשיבים.

מידתיות הבקשה

19. אין חולק שתפיסת רכושו של אדם, או כפי המקרה שלפני - רכושה של חברה ושל בעליה, פוגעת בפגיעה קשה בשגרת חייו ובזכות הקניין של הנפגע. בפרט נכונים הדברים כאשר מדובר ברכוש שערכו רב ובשעה שמדובר בתפיסת רכוש לתקופה ממושכת, כפי שקורה לא אחת בתיקים מסוג זה.

לצד האמור עומד האינטרס הציבורי בהבטחת האפשרות לחלט את הרכוש במסגרת ההליך הפלילי.

לפיכך מתבקשת עריכת איזון והתחשבות במספר משתנים כגון משך החקירה, היקף החקירה ומורכבותה, מספר המעורבים בחקירה, פרק הזמן שחלף ממועד התפיסה, קצב עבודתה של היחידה החוקרת ושל הפרקליטות, עצמת החשד, שווי התפוסים ביחס לשווי העבירה ותמהיל התפוסים (נכסים התפוסים ברישום, שפגיעתם בשגרת יומו של בעליו הינה נמוכה יחסית, אל מול כסף מזומן, שעל פי רוב תפיסתו פוגעת בחשוד במידה הרבה ביותר).

20. משך החקירה -

החקירה מתנהלת מזה למעלה משנתיים.

במהלך הדין שנערך לפני הדגישה ב"כ המבקשת את היקפו העצום של חומר החקירה שנאסף עד כה, הכולל, לדבריה, לא פחות מ - 42 ארגזי חקירה ומאות שעות של הקלטות שמע של האזנות סתר וחקירות של 25 חשודים.

21. צפי לסיום החקירה

בהחלטתי הקודמת ציינתי את דברי המבקשת לפיה נדרש לה פרק זמן של כחודשיים ימים עד לסיום החקירה, אולם במהלך הדיון האחרון הבהירה המבקשת שפרק זמן זה היה דרוש לה לצורך הכנת הנתונים הנוגעים לרווחי המשיבים ולא לסיום החקירה כולה.

לדברי המבקשת, גם אם לא נותר ליחידת החקירות לבצע מספר רב של פעולות חקירה, הרי שמדובר בפעולות משמעותיות הנובעות מההתפתחויות שחלו בחקירה (ראו דוח סודי במ/1 עמ' 20-21). עוד צויין שהעובדה שהתיק מלווה על ידי הפרקליטות כבר מראשיתו מצמצם אמנם את פרק הזמן שיידרש לה לבחון אותו, אולם עדיין מדובר בתיק "דינוזאור" המכיל, כאמור, חומר חקירה רב ביותר ומכאן שיידרש לפרקליטות פרק זמן לא קצר ללימודו ועיבודו. לאחר ששמעתי את הסברי המבקשת בעניין זה ולאחר שעיינתי בדוח הסודי ונחשפתי להיקף חומר החקירה, מצאתי שאכן מדובר בתיק חריג בהיקפו. לא ברור האם "תיק דינוזאור" זה דומה בהיקפו ל"תיק דינוזאור" שהזכירה המבקשת בטיעוניה ת"פ (מחוזי-ים) 417/97 **מדינת ישראל נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'** (ראו פסקה 19), אולם אין עוררין על כך שתיק זה אוחד במסמכים רבים וכולל שעות האזנה מרובות הדורשות עיבוד וליבון נוסף, גם אם חומרי החקירה המרכזיים מוכרים לצוות הפרקליטים המלווה את התיק.

כבר נקבע לא אחת שלא הרי ליווי תיק ומתן עצה והכוונה מקרוב או מרחוק כהרי הבדיקה הדקדקנית הנדרשת טרם קבלת החלטה, קל וחומר טרם חתימה על כתב אישום. נטל זה המונח לפתחה של התביעה הכללית הינו, ככלל, נטל כבד במיוחד, ובפרט נכונים הדברים כאשר מדובר בתיקים מורכבים ועיתרי חומרי חקירה, המחייבים בחינה ולימוד מעמיקים של חומר הראיות טרם הגשת כתב אישום (ראו והשוו, גם אם בהקשר שונה, פסקה 14 להחלטת כב' השופטת א' פרוקצ'יה בבש"פ 8845/04 **אלטויל נ' מדינת ישראל** (07.02.05) [פורסם בנבו]).

לפיכך, ובשים לב לפעולות החקירה שנותרו לביצוע, כמפורט בבמ/1 עמ' 20-21, מצאתי שיש לאפשר למבקשת פרק זמן נוסף לצורך קידום החקירה הסבוכה.

אשר לקצב העבודה עד כה אומר שהתרשמתי היא שהיחידה החוקרת וצוות הפרקליטים המלווה אותה, פועלים נמרצות לקידום החקירה ויש לקוות שקצב זה יישמר גם בהמשך.

22. לאחר שנתתי דעתי לשווי היקף העבירה - **כל זאת מבלי להתעלם מהיקף ההוצאות של המשיבים** - אל מול שווי התפוסים; התחשבתי בפרק הזמן שחלף מיום התפיסה ולפרק הזמן שסביר שיידרש לצורך קידום החקירה ובחינת התיק על ידי הפרקליטות; לעובדה שבעבר כבר הושבו לצדדים נכסים שונים, לרבות סכומי כסף לא מבוטלים במטרה למנוע את קריסת החברות; לעוצמת החשד הסביר הקיים לגבי כל אחד מהמשיבים; לטיב המעשים ולחומרתם - וכפועל יוצא של כל אלו סיכויי החילוט בסוף ההליך; לאינטרס הציבורי שבהותרת נכסים בסכומים משמעותיים לצורך חילוט עתידי, כחלק מהמאבק במיגור תופעות דומות בדרך של תקיפה כלכלית; **ובעיקר לתמהיל הנכסים התפוסים**, מצאתי להורות על השבת חלק מהתפוסים לידי המשיבים על פי הפירוט הבא:

למשיבה 1: סך של 500,000 ₪.

למשיב 2: סך של 500,000 ₪.

למשיבה 3: סך של 300,000 ₪. בנוסף ישוחרר הנכס ברח' הרכבת בתל אביב הידוע כגוש 6977 חלקה 256 (ששווי לפי עמדת המבקשת הוא 700,000 ₪ בלבד, ואילו המשיבה 3 תוכל לממשו, בהתאם לחוות הדעת שהוגשה מטעמה בסכום גבוה בהרבה).

למשיב 4: לא יוחזר דבר בהינתן שהוחזר כסף מזומן וכן הנכס למשיבה 3 ובהינתן שהסכום שנתפס אצל משיב 4 קטן לאין שיעור מהכסף שנתפס אצל כלל המשיבים.

למשיבה 5: סך של 500,000 ₪.

למשיב 6: סך של 500,000 ₪.

תוקף החזקת יתר התפוסים יוארך בששה חודשים נוספים, אותם יש למנות מתום תקופת ההארכה הקודמת.

23. החלטתי זו תכנס לתוקף ביום 5.3.17.

24. חומר החקירה שהוגש מטעם המבקשת, כמו גם חומרים נוספים שהוגשו במהלך הדיון מטעם המשיבים יוחזרו לצדדים למשמורת, בתיאום מול מזכירות בית המשפט לאחר יום 6.3.17, ככל שלא יוגש ערר על ההחלטה. במידה שיוגש ערר, יועברו כלל החומרים לבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, כ"ז שבט תשע"ז, 23 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.